

Motion till riksdagen 2020/21:3205

av **Hans Wallmark m.fl. (M)**

Politik för handel och utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges engagemang i världen ska präglas av en sammanhållen linje och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige och EU ska vara drivande för regelefterlevnad i WTO och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna den regelbaserade internationella handelsordningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska vara drivande för att fler frihandelsavtal tecknas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara drivande för att EU solidariskt motverkar påtryckningar från Kina till följd av kinesiska investeringar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en inriktning av politiken från bistånd till handel (from aid to trade) och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska värna Agenda 2030:s roll som en tillväxtagenda och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett mer fokuserat bistånd och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges bistånd i större utsträckning än i dag bör villkoras och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges stöd till multilaterala organisationer bör fokusera på ett fåtal organisationer för att stärka vår förmåga till styrning och kontroll och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgiftsmålet för biståndet om 1 procent av BNI bör överges, sänkas och övergå till en fyraårig biståndsram och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa ett tillräckligt förvaltningsanslag för kvalitetssäkring, kontroll och uppföljning av bistånd och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska engagemanget i världen ska präglas av en sammanhållen linje som tar sin utgångspunkt i Sveriges intressen och värderingar. Marknadsekonomi, äganderätten och en fri handel utgör grunden för välstånd och utveckling. En utmaning för många fattiga människor i världen varav många livnär sig på jordbruk är den bristande accessen till den lokala marknaden, vilket är det som skapar välstånd.

Handel – från ord till handling

I grunden är frihandel den mest rättvisa handeln. Dock är fri ett relativt begrepp medan rättvisa är abstrakt. Frågan är om det finns något som på riktigt kan kallas rättvis handel då handel alltid innebär att två parter utifrån sina respektive förutsättningar finner en överenskommelse. Förutsättningarna i parternas relation behöver emellertid inte vara jämbördiga från början. Exempelvis kan säljaren, trots att denne besitter ett överskott på en vara, ta ut ett högre pris än annars varit fallet gentemot en köpare, vilken i sin tur är i svag ekonomisk belägenhet men i stort behov av den specifika varan. Parternas överenskommelse om pris och leverans kan objektivt sett vara ”icke rättvis” men utifrån de givna förutsättningarna uppnås ändå en för båda parter acceptabel lösning. Rättvisan i handeln består i att båda parter kan avböja den andres bud inför så jämbördiga förutsättningar som möjligt.

Forskaren och författaren Yuval Noah Harari skriver i boken *Sapiens* om handelns väsen som en konsekvens av förtroende:

Handel kan kanske framstå som en mycket pragmatisk verksamhet som inte behöver någon fiktiv grund. Men faktum är att inget annat djur än *Sapiens* idkar handel, och att alla handelsnätverk vi känner till bygger på fiktioner. Handel kan inte existera utan förtroende, och det är mycket svårt att lita på främlingar. Dagens globala handelsnätverk bygger på sådana fiktiva storheter som dollarn, Federal Reserve och andra totemiska varumärken. När två främlingar i ett stamsamhälle vill handla med varandra kommer de ofta att skapa förtroende genom att åberopa en gemensam gud, en mytisk förfader eller ett totemdjur.

Regelbaserad handel

Regelbaserat är rättvist och det måste också få kosta. Producentansvar är en självklarhet som måste kunna följas upp och efterlevas. För den absoluta merparten av internationellt verksamma företag är leverans kvalitet en hygienfaktor som det ligger i egenintresset att vårda. Corporate Social Responsibility (CSR) är det ansvar företag har för den påverkan man har i samhället där man verkar och är en process att integrera mänskliga rättigheter, miljö, socialt ansvar och anti-korruption i strategi och verksamhet. CSR kan i många fall också handla om att säkerställa att lagar efterlevs, till exempel i områden med svaga styrsystem. Det finns också globala riktlinjer som ska godtas och efterföljas.

Fair trade är också free trade men det behövs regelverk. Allt för grava snedvridningar av globala handelsförutsättningar är en av de aspekter som det gemensamma arbetet

inom Världshandelsorganisationen WTO har att hantera. Inte minst måste all koppling till statlig inblandning av handelspremissor vara transparenta. I diskussionen som råder kring den bristfälliga efterlevnaden av WTO:s regelsystem framförs röster för att organisationens regelverk måste förändras. Det primära problemet är dock inte alltid brister i regelverket utan viljan att efterleva detsamma. Därför är en efterlevnads-codex inom WTO angelägen. Sverige och EU ska verka för ökad regelefterlevnad i WTO.

Som moderater ser vi det som en plikt att försvara konsumentmakten. Framför allt handlar det om att konsumenterna ska ha goda förutsättningar att göra informerade val. Det bästa sättet att tillgodose tillgången på varor går via marknadsekonomi som är det ekonomiska system som i störst utsträckning förutsätter frihet och respekterar mänskliga rättigheter.

Historiskt sett har handel normalt föregått demokrati och frihet. Några undantag från det axiomat finns där Chile har varit ett motsatt exempel. Därtill är det uppenbart att Kina, på mycket ont och på lite gott, har lärt sig av Sovjetunionens exempel att inte tillåta mänskliga rättigheter, demokrati och åsiktsfrihet innan man började röra sig mer mot marknadsekonomi.

Den regelstyrda internationella handelsordningen är viktig att värna om. WTO är till sin konstruktion rätt organisation att hantera de globala handelsstrukturerna. Grunden för att WTO skall kunna fungera baseras på att de ingående länderna respekterar och följer de överenskomna riktlinjerna. Denna följsamhet brister då länder, exempelvis Ryssland, på olika sätt agerar i strid med WTO:s regelverk. I efterhand kan konstateras att det var ett misstag att släppa in Kina i WTO, särskilt som Kina inte omfattar marknadsekonomi fullt ut.

Handelskonflikter

Till skillnad från handelskrig, vilka oftast har sin upprinnelse i att man vill begränsa andra länders producenter att sälja sina varor på det egna landets marknad, används handelsbojkotter vanligtvis som påtryckning i syfte att uppnå politiska mål. Handelsbojkotter innebär att ett land eller en grupp av länder slutar köpa varor från ett visst land och är vid konflikter ett spektakulärt redskap som syftar till att påverka det landets politik genom de ekonomiska förluster som landet åsamkas genom bojkotten. Detta redskap bör dock användas med varsamhet. Rätt använt kan det bidra till att ge önskad effekt liksom det fel använt blir resultatlöst eller i värre fall späder på konfliktgraden. För att uppnå önskvärda mål är det av största värde att rätt åtgärder vidtas som riktar sig mot önskat objekt. Liksom vid sanktioner bör restriktioner vara av rätt kaliber utifrån omständigheterna och samtidigt verkställas samordnat och konsekvent liksom att påföljder mot allmänhet och tredje part i möjligaste mån skall undvikas.

Historiskt sett har handelsbojkotter varit lyckosamma av klart varierande grad. Som redskap för att försvaga och i slutändan få regimer att lämna ifrån sig makten är Sydafrika det mest lyckosamma exemplet medan bojkotterna mot Iran och Nordkorea inte påverkat maktstrukturerna nämnvärt. Snarare har regimernas företrädare inför det egna folket kunnat peka på bojkotterna som exempel på de utomstående makternas ondska. Handelsbojkotter stater emellan är inte särskilt effektiva om styrkeförhållandena emellan är någorlunda jämbördig. Däremot kan bojkotter sprungna ur folkliga initiativ vara effektiva på kort sikt. Den konsumentdrivna köpbojkotten mot franska viner och livsmedel till följd av landets kärnvapenprover i Stilla havet 1995, gav kännbar effekt på landets export varvid man upphörde med den sortens tester redan året därpå.

Handelskrig handlar främst om att flytta tillgångar genom att sätta press på motpartens förmåga att utifrån handelns överenskomna spelregler kunna distribuera sina varor. Handel bygger på att den starkare och den svagare parten ändå finner en ömsesidig överenskommelse där båda vinner favörer, om än av olika grad. Ett handelskrig handlar inte om att uppnå överenskommelse utan att medelst begränsning av den andra partens möjlighet att kunna sälja sina produkter, tvinga densamme till uppgörelse. I en värld av komplexa leverantörskedjor blir det aldrig självklart vem som är vinnare. Snarare mer tydligt att förlorarna är desto fler och att det finns fler drabbade parter än som från början var avsikten. Att handelskrig är lätta att vinna är ett insiktslöst förhållningssätt. Handelskrig tenderar att begränsa handelns dynamik, och därför är det ytterst angeläget att världen återgår till en ordning där tullar, tariffier, kvoter och begränsande standarder undviks. Sverige skall i sin tradition som frihandelsnation motverka handelskonflikter såväl på ett övergripande plan som i praktisk handling genom internationella samarbeten såsom WTO. Däremot måste möjligheten att använda ekonomiska sanktioner kvarstå som ett utrikespolitiskt verktyg.

Fler frihandelsavtal genom EU

EU ska vara en ledande kraft för en mer frihandelsvänlig värld där en regelbaserad ordning respekteras och lika villkor råder. Det ligger i Sveriges intresse att unionen förmår att sluta fler frihandelsavtal, inte minst med likasinnade länder, till exempel nu senast avtalet med Kanada. Ett brett avtal ska eftersträvas mellan EU och USA. Det är av stor betydelse i värnandet av den transatlantiska länken.

EU:s framtida relation med Storbritannien ska präglas av öppenhet och smidighet. För medborgare och företag ska vardagen i så stor utsträckning som möjligt fortsätta som innan. Det är av stor betydelse att handelsförbindelserna värnas, vilket Sverige ska verka för i EU-kretsen.

Välstånd är den bästa grunden för att motverka onda krafter och oro. Vi moderater ser med fördel att handelsavtal kan åtföljas av samarbetsavtal som kan stärka gemensamt arbete för att främja mänskliga rättigheter och bygga på gemensam respekt för internationella konventioner. I yttersta fall ska handelsförmåner kunna dras in.

Handelsfrämjande är en komplex verksamhet. Tilltron till statliga insatser är på många håll anmärkningsvärt stor i Sverige. Som dörröppnare och vägledare kan organ som Business Sweden med flera göra nytta, dock är de inte avgörande för företags framgång i utlandet. För att skapa bättre kontinuitet och närmare koppling till Sveriges övriga aktiviteter i andra länder vore det av nytta att Business Swedens handelsfrämjande del kopplas närmare samman med de respektive ambassaderna varvid konsultverksamheten kvarstår inom Business Swedens nuvarande organisation.

Investeringar

En viktig del av handeln handlar inte bara om varuflöden och dess transfereringar. Väl så viktiga i sammanhanget är transnationella investeringar. Svenska företag bygger sin konkurrenskraft genom investeringar i andra länder och likaså sker motsvarande utländska investeringar i Sverige. Möjligheten att transparent kunna investera över gränserna utvecklar såväl den svenska som globala ekonomin. De senaste årens utveckling visar att det finns konsekvenser av transnationella investeringar som politiskt måste uppmärksammas.

Investeringar kan utöver de rent ekonomiska aspekterna också göras för att skapa kontroll över andra länders samhällsfunktioner. Till exempel är det av stor vikt att direktinvesteringar i samhällsviktig svensk infrastruktur som kan skada svensk och europeisk säkerhet kontrolleras och ytterst kan stoppas. Sverige behöver snabbt få egen lagstiftning på plats.

Sverige ska vara en öppen och dynamisk ekonomi som välkomnar investeringar. Utländska investeringar i svenska företag har varit, och kommer att vara, viktiga för att skapa arbetstillfällen och stärka svensk konkurrenskraft i en global ekonomi. Det är väsentligt att slå fast och understryka värdet och vikten av en fri och öppen ekonomi. Men det är lika viktigt att vitala tillgångar inte säljs ut och att olämpliga aktörer inte ges avgörande inflytande över svensk ekonomi och politik. Inte minst i spåren av coronapandemin behöver Sverige ett regelverk som försvårar och förhindrar utländska investeringar som allvarligt skulle kunna hota nationella svenska intressen. Det kan handla om infrastruktur, energi eller företag med mycket hög innovativ förmåga. Det kan också vara fråga om att statsägda företag i centralstyrda länder vill köpa upp teknikföretag i framkant.

Att kinesiska intressen har skaffat sig aktier och därmed inflytande i det i Sverige tidigare flitigt använda flygbolaget Norwegian har väckt både uppmärksamhet och kritik. Det skall understrykas att kinesiska investeringar inte helt ska avfärdas då det finns områden och sektorer lämpliga för samarbete. Men det gäller att vara tydlig. Det är inte alltid de mest kända, stora företagen som nödvändigtvis är de mest skyddsvärda. Oron bör även gälla de mindre och mellanstora företagen inom strategiska områden, exempelvis artificiell intelligens eller halvledarteknik, där främmande makt vill skaffa sig ett otillbörligt inflytande.

Sveriges lagstiftning på investeringsområdet ska i grunden vara liberal och tillåtande. Dock måste den vara föremål för kontinuerlig uppmärksamhet och raskt kunna justeras utifrån perspektivet att värna om svenska nationella och ekonomiska intressen.

Flera EU-länder blir alltmer beroende av Kina, och på många håll har en växande kinesisk ekonomi och kinesiska investeringar varit välkomna i en tid när Europa genomgått en finanskris och en period av låg tillväxt. År 2012 etablerades ett mer formellt samarbete, numera känt som ”17 + 1 Belt and Road Initiative” mellan Kina och länder i Central- och Östeuropa. Elva av de europeiska länderna i samarbetet är EU-medlemmar. När enskilda medlemsländer blir alltmer beroende av Kina riskerar dock möjligheten till EU-gemensamma ageranden att försvåras. Det är därför av stor betydelse att EU solidariskt motverkar påtryckningar, liksom påverkansoperationer och angrepp, mot enskilda medlemsstater som på egen hand svårligen kan hantera relationen till Peking.

Den nya sidenvägen (Belt and Road Initiative, BRI) sträcker sig ända från Kina till Europa och är kanske det mest iögonfallande exemplet på kinesiska investeringar utomlands. Att Kina investerar i andra länder har givetvis ett flertal positiva effekter vad gäller utveckling och handel men innebär onekligen också ett antal stora utmaningar. Det gäller inte minst att ett auktoritärt land försöker forma internationella normer samt stärker sitt politiska inflytande. Därtill uppstår utmaningar relaterade till kinesisk industriell överkapacitet.

Att gå från bistånd till handel

Det är inte bistånd som driver utveckling. Det är ekonomisk tillväxt som utgör den viktigaste kraften för att skapa hållbart välstånd för människor. Enskilda människor med

idéer och som vågar på att förverkliga sina drömmar gör världen bättre. Vad gäller Sveriges traditionella biståndspolitik måste fokuset därför alltid vara att gå från bistånd till handel (from aid to trade). Visionen för politiken måste vara att det traditionella biståndet en dag ska upphöra.

Traditionellt utvecklingsbistånd ska inte förväxlas med internationellt samarbete. Coronapandemin har aktualiserat behovet av global samverkan. Pandemier såväl som klimatförändringar måste hanteras gemensamt. I krisens spår blir det än viktigare att värna våra normer och standarder för global samverkan. Det gäller i allt från handels-systemet till att stå upp för folkrätten och de mänskliga rättigheterna. Lika viktigt är det att snabbt kunna bistå med hjälp och stöd i händelse av krig, konflikt eller katastrof, det som brukar kallas för humanitärt bistånd eller katastrofbistånd.

Samtidigt måste det traditionella utvecklingsbiståndet präglas av hjälp till självhjälp, och det innebär därför också till sin natur att det en dag måste ta slut.

Agenda 2030 är i mångt och mycket en tillväxtagenda. Den tydliggör tillväxtens centrala betydelse för att nå de 17 globala målen om att bekämpa fattigdom och hunger, att säkerställa en god utbildning för alla och att främja fredliga samhällen. Bland flera av delmålen i agendan tydliggörs ett viktigt fokus på tillväxt i de fattigaste länderna och att småskaligt jordbruk ska förmå skala upp sin produktion. Det blir i Agenda 2030 tydligt hur en politik med fokus på tillväxt är centralt för att kunna lyfta människor ur fattigdom.

193 länder har gemensamt kommit överens om målen i Agenda 2030 och förbundit sig att tillsammans, och var för sig, arbeta för att nå målen. Att ha fokus på Agenda 2030:s genomförande i det traditionella utvecklingsbiståndet är därför viktigt, och det traditionella utvecklingsbiståndet, så som vi känner det idag, kommer efter genomförandet av Agenda 2030 att ha spelat ut sin roll.

Det är i sammanhanget viktigt att konstatera att svenska företag spelar en central roll i arbetet med att nå de globala målen. Framgångsrika vaccin, innovativa lösningar för klimatet och smarta digitala lösningar för sjukvården skapas av privata företag.

Forskning visar att den ekonomiska tillväxten till ytterst liten del är biståndets förtjänst. Istället skapas utveckling av allt bredare ekonomier där jordbrukets roll krymper och andra samhällssektorer växer. Jobb skapas till 90 procent inom den privata sektorn, varav 80 procent i små eller medelstora företag. Åtgärder för att främja ekonomisk tillväxt, internationell handel och förbättrat företagsklimat är helt avgörande för att nå biståndspolitikens mål: att utrota fattigdom och förtryck.

När det kommer till utvecklingssamarbete är därför Swedfunds verksamhet ett positivt exempel på hur vi kan främja tillväxt i utvecklingsländer. Swedfunds uppdrag är att bekämpa fattigdom genom att investera i hållbara företag.

För att nå ett biståndsberoende och gå från bistånd till handel krävs ett reformerat bistånd och en förmåga till nyfikenhet, nytänkande och innovation. Utöver den tydliga målsättningen om att gå från bistånd till handel föreslår Moderaterna en ny budgeteringsprincip för biståndet, ett mer fokuserat bistånd, att en större andel av biståndet bör fokuseras mot katastrofbistånd liksom mer kontroll och uppföljning av biståndet.

Att sammanhållet värna Sveriges intressen

Lika viktigt som det är att konstatera att det traditionella biståndet ska präglas av en vision att en dag upphöra, lika viktigt är det att konstatera att svensk biståndspolitik är en del av svensk utrikespolitik och därför måste ligga i linje med svenska intressen.

Från Moderaternas sida är det självklart att det svenska engagemang i världen ska ses som en helhet. Vad gäller utvecklingsbistånd ska vi ge stöd till den typen av projekt som ligger i linje med svenska värderingar. Kontrollen måste vara mycket god – inga svenska skattemedel ska försvinna i korruption eller hamna i fickorna på odemokratiska ledare som inte respekterar rättsstatens principer, demokrati eller mänskliga rättigheter.

Det är också viktigt att ställa storleken på biståndet mot de behov som finns i Sverige. Biståndsbudgeten har till följd av målet om att 1 procent av BNI ska läggas på bistånd tredubblats på 20 år. Sverige ska vara med och ta ansvar i en svår värld, men att som idag lägga dubbelt så mycket på internationellt bistånd som på Polismyndigheten är en felaktig prioritering. Sveriges statsbudget är inte oändlig och det är väsentligt att säkerställa att de insatser som finansieras genom svenskt bistånd leder till resultat.

Det är vidare betydelsefullt att i större utsträckning villkora biståndet. Det är i dag en omfattande utmaning att vissa länder inte tar emot egna medborgare som blivit utvisade från Sverige. Länder som genom sitt agerande bidrar till att skapa problem i Sverige bör inte motta svenskt bistånd.

Det finns regler om vad som får räknas som bistånd och inte, dessa regler fastslås av biståndskommittén OECD-DAC. Enligt regelverket får vissa kostnader kopplade till flyktingmottagande klassas som bistånd. Det gäller bland annat kostnader för frivilligt återvändande av asylsökande. Sverige har tidigare använt medel ur biståndsbudgeten för frivilligt återvändande av flyktingar men från och med höständeringsbudget för 2016 ingår inte längre dessa kostnader i den svenska biståndsramen. Moderaterna anser att dessa kostnader bör ingå i biståndsramen och att Sverige bör driva på för förändrade regler så att fler kostnader som i dag inte kan klassas som bistånd kan göra det.

Utrikespolitikens många verktyg

Det är viktigt att konstatera att det traditionella biståndet endast är ett verktyg av många för att bekämpa fattigdom och förtryck. Sverige är och ska vara en stark röst i världen för mänskliga rättigheter, jämställdhet, demokrati och rättsstatens principer. Det finns många sätt, utöver det traditionella biståndet, för Sverige att försvara och främja våra värderingar och principer i utlandet.

Vi ser i dag hur andra stater, med intressen och värderingar som skiljer sig från våra, försöker stärka sitt globala inflytande. Dels skapas nya multilaterala samarbeten utanför de etablerade organisationerna, dels ökar auktoritära stater sitt engagemang i olika FN-organ.

Utvecklingen riskerar att få negativa konsekvenser för internationellt samarbete såväl som för Sveriges förmåga att vara med och forma normer och standarder, vilket är avgörande för vårt lands välbefinnande.

Sverige har en lång historia av globalt engagemang, inte minst genom FN-systemet genom vilket mer än hälften av Sveriges biståndsbudget kanaliseras. I regeringens resultatskrivelse om utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd genom multilaterala organisationer som lämnades till riksdagen våren 2020 konstaterades att FN-systemet består av över 200 organisationer och att Sverige är en av de större givarna till ett flertal organisationer.

Ett välfungerande utvecklingssamarbete och ett framgångsrikt svenskt engagemang i de multilaterala organisationerna förutsätter ett strategiskt och samlat förhållningssätt som tar sin utgångspunkt i våra politiska prioriteringar.

Sverige bör strategiskt fokusera det multilaterala biståndet till ett fåtal organisationer utifrån svenska prioriteringar. De multilaterala organisationer som Sverige ger stöd till ska vara organisationer där Sverige har god kontroll och inflytande. I egenskap av att vara en stor givare till internationella organisationer måste Sverige kunna ställa krav för att värna våra intressen i en allt mer oförutsägbar värld.

Ett starkt svenskt engagemang i EU är en förutsättning för att nå genomslag i FN. Sverige bör verka för att EU:s förmåga att agera gemensamt, framförallt i frågor som rör mänskliga rättigheter och demokrati stärks.

Vidare är Sveriges utlandsmyndigheter viktiga i arbetet för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Att säkerställa att Sveriges ambassader i odemokratiska länder har tillräckliga resurser för att exempelvis bevaka rättegångar mot oppositionella är ett sätt för Sverige att markera mot odemokratiska regimer och verka för våra värderingar.

Långsiktighet, kontroll och fokusering

Svenskt bistånd ska leda till resultat. Moderaterna vill därför i högre grad fokusera biståndet till ett färre antal organisationer, länder och tematiska områden. Sverige ska vara med och finansiera utvecklingsbistånd där vi kan bidra med ett tydligt mervärde.

Dagens modell med ett utbetalningsmål för biståndet har varit dåligt och bidragit till en fokusering mot den summa pengar som spenderas, snarare än vilket resultat som uppnås. Moderaterna har därför föreslagit en ny budgeteringsprincip för biståndet, en fyraårig budgetram istället för dagens modell där en procent av BNI läggs på bistånd. Inriktningen och anslaget för biståndet bör föreslås till riksdagen i en biståndsproposition på samma sätt som infrastruktur- eller forskningspropositionen.

Utöver förändrad budgeteringsmodell ser Moderaterna ett behov av att förbättra uppföljningen och styrningen av biståndet. Diskrepansen mellan pengarna som betalas ut till olika biståndsprojekt och pengarna som läggs på granskning och uppföljning får inte vara för stor, vi måste ha resurser att säkerställa att de medel vi lägger på bistånd leder till resultat. I takt med att Sveriges biståndsram historiskt ökat har inte motsvarande ökning skett vad gäller summan vi lägger på kontroll och uppföljning. För att säkerställa att svenskt bistånd faktiskt leder till resultat och för att säkerställa att svenskt bistånd inte försvinner i korruption behöver medlen vi lägger på kontroll och uppföljning av bistånd öka. Sida och UD behöver också agera mycket mer snabbfotat och agera när uppgifter om korruption eller andra felaktigheter framkommer. Det ska inte råda några som helst tvivel om att de organisationer Sverige samarbetar med inom biståndet är effektiva och delar svenska värderingar. Framkommer nya uppgifter måste bistånd snabbt kunna frysas under tiden uppgifterna utreds.

Svenskt utvecklingssamarbete kan inte göra allt, men där det verkar ska svenska skattebetalare se resultat. Moderaternas utgångspunkt är att utvecklingssamarbetet bör fokusera på det som är effektivt, det som Sverige varit historiskt bra på och det som ligger i svenska utrikespolitiska intressen. Tematiska områden som Moderaterna ser som särskilt viktiga för det traditionella utvecklingssamarbetet är global hälsa såsom vaccinationer, klimat och miljö, jämställdhet såsom flickors rätt till utbildning och SRHR samt institutionsbyggande. Att genom utvecklingssamarbete exempelvis bistå med kunskap kring att bygga upp fungerande lantmäteriverk för att stärka äganderätten och göra det tydligt vem som äger vilken mark, eller bistå med kunskap om hur vi byggt upp vår riksrevision för att granska oegentligheter i statsförvaltningen är värdefullt och

kan vara utvecklingssamarbete som leder till positiva resultat. Samtliga biståndssamarbeten ska vara transparenta och leda till resultat.

Det traditionella utvecklingsbiståndet måste ha som mål att en dag inte längre behövas. Men den andra delen av biståndet, det humanitära, kommer alltid att behövas och här kan Sverige vara med och bidra.

Moderaterna anser att det humanitära biståndet som andel av svenskt bistånd behöver öka. Humanitärt bistånd, eller katastrofbistånd som det även kallas, är biståndets kärna. Det syftar till att hindra och lindra nöd och nå de mest utsatta människorna. Trots det humanitära biståndets uppenbara värde är det humanitära biståndet som andel av svenskt bistånd en mycket liten del. I spåren av coronakrisen blir det än mer tydligt att det humanitära biståndet som andel av biståndet behöver öka.

Hans Wallmark (M)

Hans Rothenberg (M)

Magdalena Schröder (M)

Tobias Billström (M)

Jessika Roswall (M)

Margareta Cederfelt (M)

Boriana Åberg (M)

Cecilia Widegren (M)

Pål Jonson (M)